

“Nire lagunek esaten duten moduan, ni euskal-amerikar bat gehiago naiz”

Boiseko ikastolako umekin Sanblasetako opilak egin ditu duela gutxi Iruñe Sanchez irakasle berriztarrak. Gustura dabil Boisen: euskal kultura modu berezian bizi duten ingurune horretan bere saltsan bizi dela dio.

> AMAIA UGALDE

Euskal kultura mantentzeko asmoagaz sortu zuten duela hamabost urte Boiseko ikastola. Hiru eta sei urte bitarteko umeak joaten dira bertara, eta euren irakasleetako bat da Iruñe Sanchez. Berriztik Boiserara 8.000 kilometro baino gehiago daude, baina galderak azkar batean erantzun ditu teknologia berriei esker.

Zelako bizimodua daroazu Boisen?

Nahiz eta Boise hiriburu bat izan, ez da AEBetako beste hiriak bezalakoa. Herri txikiago baten xarma dauka. Aste barruan lan egiten dut arratsaldeko laurak arte, eta gero palan ibiltzen gara, Euskal Museoa ematen ditut eskolak, pisukideekin paseatzera joaten naiz, trago batzuk hartzera...

Duela lau urte bertan egon zinen, eta errepikatzea erabaki duzu.

Bai, 2008an etorri eta hamabost hilabete eman nituen bertan. Gero Londresera joan nintzen, eta 2012an Euskal Museotik galde-tu zidaten ea bueltatuko nintzatekeen, eta hemen nago berriro. Hemengo lagunek esaten didaten moduan, ni euskal-amerikar bat gehiago nahiz, nire saltsan nago eta inguruko euskaldun gehienak ezagutzen ditut.

Zelakoa da bertako ikastola?

Izena Ikastola da, baina berez, haurreskola baten modukoa da. Hiru eta sei urte bitarteko umeak dauzkagu. guraso euskaldun batzuek euren umeak elkarrengatik egoteko eta euskal kultura mantentzeko sortu zuten

1998an. Orain, 21 ume ditugu, eta gela bitan banatuta daude.

‘Miss Iruñe’ deitzen dizute?

Ez! Euskaldunak ez diren umeen guraso batzuk bai, *Miss Iruñe*, baina bestela Iruñe edo txikienek *Teacher*.

Zelan bizi dute euskara bertako gurasoek eta umeek?

Aurtengo taldea eta orain dela lau urtekoa oso ezberdinak dira. Orain dela lau urte, umeek euskaraz egiten zuten gehiena, etxean euskaraz hitz egiten zieten gurasoak zituztelako. Aurtengo taldean lau umeren gurasoek badakite euskaraz, baina ez daukate erraztasun handirik umeekin euskaraz hitz egiteko, eta ez da erraza. Saiatzen naiz, baina beraien artean ez dute asko egiten... *Eman, hartu, kontuz, ez egin korrika*, eta horrelako batzuk erabiltzen dituzte.

Diasporako jendea euren zuztarrekin harro egoten dela esaten da. Halakorik igarri duzu?

Hemengo lagunei galdetuz gero, inork ez du esango amerikanoak bakarrik direnik; euskal-amerikanoak dira. Denek dakite beraien familia nondik datarren eta zeintzuk diren inguruko herriak. Gero, beti dauzkate lauburuak zintzilik edo Euskal Herriarekin zerikusia daukaten tatuajeak. Umeei izen euskaldunak ipintzen dizkiete, eta abizen euskalduna galdu badute, askok umeen bigarren izena bezala jartzen diete, adibidez, Parker Arana Anderson edota McKenna Kattalin... Hemengo euskaldunek Euskal Herriko askok baino gehiago sentitzen dituzte beraien sustraiak eta gehiago borrokatzen dira beraien hizkuntzari eta ohiturei eusteko.

tzari eta ohiturei eusteko.

Euskal kulturari buruzko gauza asko irakatsiko dituzue.

Orain dela gutxi danborrada ospatu genuen ikastolan. Gero, Santa Ageda ere egin genuen eta gurasoentzako San Blas opilak prestatu genituen. Datorren astean, pixka bat berandu, baina Lantzeko inauteria egingo dugu, eta gurasoentzako abesti batzuk abestuko ditugu.

Korrika ere prestatuko duzue.

Bai! Ikastolako umeak, gurasoak eta Boiseko hainbat lagun batuko gara Euskal Etxean. Aurreko urtean 200 lagun inguru batu ziren. Korrika egin, eta gero taloak jango ditugu Euskal Etxean. Nagusiok 15\$ ordainduko ditugu eta hemengo neska batzuk Euskal Herrira bidaltzeko erabiliko da diru hori, euskara hobetu eta gero hemen irakatsi dezaten.

Londresen ere egonazara. Euskal Herritik kanpo joateko irrika izan duzu beti?

Bai... Gaztetan irten nintzen eta orain, nahiz eta nire herrimin hori gero eta handiagoa izan, ez da erraza bueltatzea. Beti pentsatzen dut Euskal Herrira bueltan joateko denbora izango dudala eta orain loturarik ez dukan honetan, ahalik eta gauza gehien ikustea nahi dut.

Euskara ikastea: 94,8 milioi

94,8 milioi euro. Diru hori inbertitzen du urtero Jaur-laritza, euro gora, euro behera, administrazioko langileek euskaraz hitz egiten ikas dezaten. UPyDk Legebiltzarrean eskatutako datua da eta El Mundo egunkariak erreportaje zabalagoa egiteko erabili zuen. Inbertsio hori egiten da, herritarrek askatasuna izan dezaten zerbitzu publikoetan hizkuntza aukeratzeko. Alderdi unionista horrek eta egunkariak irakurketa interesatua egin gura dute, ziurrenik. UPyDk obsesioa du duplizitate edo zerbitzuen bikoiztasunekin. Eta noski, balizko euskal erakunde guztiak, edo espainolak ez direnak, soberan daudela defendatuko dute hemen eta Murtzian. Bikoiztasuna ere hizkuntzetan ikusten dute: Espainia osoan eta bakarrean gaztelera badakigu, zertarako gastatuko dugu dirua hizkuntza periferikoak ikasteko?

Ez dira konturatzen fabore itzela egiten digutela unionista austero horiek; euskaldun izaten jarraituko dugulako, aberats edo pobre. Eta agerian geratzen delako hezkuntza euskaldun batek bermatzen duela, besteak beste, herritarrak elebidunak izatea. “Euskera en libertad” aldarrikatzen dute. Alegia, euskaraz hitz egiteko hautua askatasunean hartu behar dela eta ezin daitekeela inposatu. Ba hori, nik eta Maneirok badugu euskaraz ala gaztelerez berba egiteko askatasuna, elebidunak garelako. Hizkuntza bakarra dakien herritarrak ez dauka “euskara en libertad” egiteko askatasunik. 30 urte barru 95 milioi euro aurrezteko eta herritarren hizkuntza eskubideak “en libertad” errespetatzeko, gizartea euskaldundu behar da. Elebidunok bakarrik garelako hizkuntza aukeratzeko askeak. Bestela, elebarkarren diktadura, Txillardegik zioen moduan.

BAQUÉ Café
Hemen, Kafeari Baqué esaten diegu

Jadanik 35

CAMPOS BONITO DEL NORTE

BH Zirauna **FSA** **EK**

Fundación **BAQUÉ** Fundazioa

DURANGO Udala - Ayuntamiento